
V pondelok vyjde na DVD film Miloslava Luthera Chodník cez Dunaj

Pred týždňom sa v slovenských stánkoch objavilo prvé DVD z edície, ktorú spoločne pripravili Slovenský filmový ústav a vydavateľstvo Petit Press. Projekt desiatich filmov pod názvom Slovenský film 80. rokov otvorila tínedžerská hudobná komédia *Fontána pre Zuzanu* režiséra Dušana Rapoša. V týždni od 9. do 14. októbra bude v predaji za 99 slovenských korún druhý film zo série – vojnová dráma *Chodník cez Dunaj* Miloslava Luthera.

Miloslav Luther absolvoval štúdium hranej réžie na FAMU. Po skončení školy pracoval v Spravodajskom filme, neskôr pôsobil v televízii, kde vznikli filmy *Mário a kúzelník*, *Starý včelár*, *Lekár umierajúceho času* či *Koniec veľkých prázdnin*. Celovečerné filmy pre kiná nakrúca od roku 1984, debutoval rozprávkou *Kráľ Drozdia brada*. Luther sa zameriava najmä na historickú tematiku a adaptácie literárnych diel, väčšina jeho filmov vznikla v koprodukcii. K jeho najoceňovanejším dielam patria *Zabudnite na Mozarta*, *Chodník cez Dunaj*, *Anjel milosrdenstva*, *Útek do Budína*. V súčasnosti Luther pôsobí ako pedagóg v Ateliéri hranej réžie na VŠMU.

Film *Chodník cez Dunaj* je dramatickým príbehom dvoch priateľov, ktorí sa na prelome vojnových rokov 1939 – 1940 pokúšajú utiecť z rozdeleného Československa do Maďarska. Dve výrazné hlavné postavy, ktoré sú na úteku pred gestapom, stvárnil Roman Luknár (bývalý pilot Viktor) a Ady Hajdu (žid Ticháček). Film presvedčivo zobrazuje atmosféru „chorej“ doby, ktorej dominuje strach a neistota. Vznikal v čase pred nežnou revolúciou, čo podľa režiséra uľahčilo zobrazenie mnohostranne háklivej témy: „*V dobe, keď náš film vznikal, bola už atmosféra medzi ľuďmi nabitá očakávaním rozpadu totalitného režimu. Politické tlaky boli čoraz formálnejšie, skôr išlo o posledné záchvevy dožívajúcej ideológie. Navyše sa na Slovensku už niekoľko rokov robili koprodukčné filmy so západnými producentmi, takže sa tu udomácnili relatívne liberálne pomery.*“ Načasovanie nakrúcania však malo aj negatívne stránky: „*Paradoxne sme na to aj doplatili. Hneď po premiére koncom roka 1989 sa naše námestia, ulice, dediny, súkromia stali dejiskom skutočných drám. Kto by vtedy chodil do kina?*“

Od nakrútenia filmu *Chodník cez Dunaj* uplynulo takmer dvadsať rokov. Podľa Luthera však snímka postupom času nestratila na aktuálnosti, naopak, naberá na sile: „*Najmä pre mladých divákov bude DVD naozaj prekvapením. Zobrazuje veľké dejinné udalosti cez dojímavé osudy nehrdinských hrdinov, a také príbehy majú vždy svojho diváka.*“ Režisér nemal pripomienky k technickej kvalite prepisu. „*Žiada sa mi dokonca vykriknúť od radosti, že sme konečne urobili správny krok k ožiovaniu dedičstva slovenského filmu v digitálnom svete. Hoci ešte nesmelo, ale začíname zhodnocovať kultúrny kapitál, ktorý tu bol v minulosti vytvorený. V civilizovanom svete je to banálnou samozrejmou.*“ Podľa Miloslava Luthera môže projekt Slovenský film 80. rokov prispieť k skvalitneniu podmienok domácej tvorby: „*Slovensko je príliš malé na to, aby divákmi pokrylo nával zahraničných kinofilmov, pirátskych aj legálnych videí, množstvo televíznych kanálov, a aby popri nich prežil aj slovenský film. Bez špecifickej podpory štátu to nejde. Ak čas od času vznikne pozoruhodný film, je to skôr šťastná zhoda okolností, ako prirodzený prejav zdravého systému. A o ten by sme sa mali všetci zasadzovať.*“

CHODNÍK CEZ DUNAJ (1989)

RÉŽIA – Miloslav Luther • **NÁMET** – Vladimír Körner • **SCENÁR** – Vladimír Körner, Marián Puobiš, Miloslav Luther • **HUDBA** – Jiří Bulis • **KAMERA** – Vladimír Holloš • **STRIH** – Alfréd Benčíč • **ZVUK** – Ľubomír Novota • **ARCHITEKT** – Viliam Gruska • **KOSTÝMY** – Anna Hroššová • **VEDÚCI VÝROBY** – Viliam Čánky • **EXTERIÉRY** – Bodíky, Budyně, Komárno, Praha, Stupava, Šamorín • **HRAJÚ** – Roman Luknár (Viktor Lesa), Vladimír Hajdu (Ticháček), Györgyi Tarján (Zuzka), Eva Horká (Jarunka), Bronislav Poloczek (Revident), Jiří Schwarz (Hasil), Ondřej Vetchý (Valášek), Mátyás Dráfi (strážmajster), Miloš Pietor (lekár) a. i. • **MINUTÁŽ** – 89 min • **PREMIÉRA** – 28. 8. 1989

Jedným zo zámerov DVD edície Slovenského filmového ústavu a vydavateľstva Petit Press *Slovenský film 80. rokov* je obnoviť záujem slovenských divákov o pôvodnú filmovú tvorbu, aj preto pripomína produkciu obdobia 80-tych rokov, ktoré je ešte stále v pamäti staršej, ale i strednej generácie. Výber tvorí desať titulov. Dobrodružná dráma o pašovaní koní na slovensko-poľskom pohraničí krátko po prvej svetovej vojne *Noční jazdci* (1981) Martina Hollého, situačná komédia o smoliarovi Šimonovi v podaní Emila Horvátha ml. *Sladké starosti* (1984) režiséra Juraja Herza, tínedžerský hudobný film Dušana Rapoša *Fontána pre Zuzanu* (1985) o prvých láskach a neláskach, ďalej dramatický príbeh o morálke *Pomocník* (1981) Zora Záhona podľa rovnomenného románu Ladislava Balleka, ďalší sfilmovaný Ballekov román *Južná pošta* (1987) v réžii Stanislava Párnického o prelomových chvíľach detstva päťročného chlapca v časoch povojnového obdobia na južnom Slovensku, tragikomický príbeh z prostredia východoslovenského regiónu *Pásla kone na betóne* (1982) Štefana Uhra, psychologický príbeh plný osobných konfliktov a dramatických situácií *Iná láska* (1985) Dušana Trančíka, generačný debut troch režisérov (Michal Ruttkay, Vladimír Štric, Kvetoslav Hečko) a jedného scenáristu (Štefan Uhrík) *Iba deň*, tragický príbeh o osudoch mladých priateľov počas druhej svetovej vojny *Chodník cez Dunaj* (1989) Miloslava Luthera a film Dušana Hanáka *Ja milujem, ty miluješ* (1980). O hodnote Hanákovho a Dušekovho diela svedčia ocenenia, ktoré film získal po sprístupnení verejnosti na konci 80. rokov. Snímka *Ja milujem, ty miluješ* dostala dosiaľ najvyššie ocenenie v dejinách slovenskej kinematografie – Dušanovi Hanákovi udelili Strieborného medveďa za najlepšiu réžiu na Medzinárodnom filmovom festivale Berlín 1989. Film získal aj Grand Prix a Cenu FIPRESCI na Medzinárodnom filmovom festivale v Štrassburgu 1989. Film v čase vzniku zakázali, uvoľnený do distribúcie bol až deväť rokov po nakrútení. Jednotlivé DVD tituly obsahujú aj textové bonusy, medzi nimi ohlasy z tlače, informácie o filme a profily tvorcov, fotogalériu. Titulky a menu majú slovenské a anglické. DVD edícia sa realizovala s finančnou podporou MK SR.

TERMÍNY VYDANIA DVD TITULOV:**FONTÁNA PRE ZUZANU – 2. október 2006****CHODNÍK CEZ DUNAJ – 9. október 2006****IBA DEŇ – 16. október 2006****INÁ LÁSKA – 23. október 2006****JA MILUJEM, TY MILUJEŠ – 30. október 2006****JUŽNÁ POŠTA – 6. november 2006****NOČNÍ JAZDCI – 13. november 2006****PÁSLA KONE NA BETÓNE – 20. november 2006****POMOCNÍK – 27. november 2006****SLADKÉ STAROSTI – 4. december 2006**

Viac informácií o filmoch DVD edície Slovenský film 80. rokov nájdete na www.sfu.sk, objednávkový kupón na www.dvd.sme.sk.